

med, inden for de senere år er gennemført ny lovgivning om politiets virksomhed.

På den baggrund blev Politikkommissionen anmodet om at gennemgå og vurdere regelgrundlaget for politiets virksomhed. I den forbindelse skulle kommissionen overveje, om der – også i lyset af erfaringerne fra beslægtede nabolande – bør udformes en mere samlet politilovgivning, herunder med henblik på en lovmæssig fastlæggelse af de grundlæggende principper for politiets magtanvendelse som led i den almindelige ordenshåndhævelse.

Politikkommissionen var bredt sammensat med repræsentanter fra advokatsektoren, universiteterne, de forskellige politiorganisationer, anklagemyndigheden, dommerne, kommuner og amter og Justitsministeriet. Formand for kommissionen var Højesterets præsident.

2.2. Politikkommissionen har i forbindelse med sit arbejde udarbejdet en redegørelse for politiets virksomhed og den gældende regulering af området. Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 4. Kommissionen har endvidere til brug for udvalgets overvejelser indhentet oplysninger fra Norge, Sverige og Finland om retstilstanden i disse lande. Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 5.

Politikkommissionen anbefaler efter en gennemgang af den gældende regulering af politiets virksomhed, at der gennemføres en særlig lovgivning på området.

Kommissionen henviser i den forbindelse bl.a. til, at området i dag i lovmæssig henseende er reguleret af få generelt udformede bestemmelser, og at det er vanskeligt umiddelbart at udlede sikre og præcise retningslinier af disse bestemmelser for politiets indgreb uden for strafferetsplejen og for politiets magtanvendelse. Politikkommissionen anser det for at være i bedre overensstemmelse med nutidens krav til legalitetsgrundlaget for myndighedsudøvelse, at politiets virksomhed reguleres direkte af lovgivningsmagten. Dette gælder ikke mindst på centrale områder som politiets magtanvendelse og indgreb over for borgerne. Udrykkelige og klare regler på området vil endvidere bl.a. styrke borgernes retssikkerhed samtidig med, at politiet får et klarere grundlag at arbejde på.

Politikkommissionen bemærker, at kommissionens udkast til lov om politiets virksomhed tilsigter i det væsentlige at videreføre og præcisere gældende ret på de områder, hvor retsplejelovens § 108 i dag danner grundlag for indgreb over for borgerne, som i vidt omfang er nærmere reguleret ved administrative forskrifter fra Rigspolitechefen. Det er ikke hensigten at begrænse eller udvide de eksisterende indgrebsmuligheder.

2.3. Justitsministeriet er enig med Politikkommissionen i, at det vil være bedst stemmende med nutidens krav til legalitetsgrundlaget for myndighedsudøvelse, at politiets virksomhed, herunder særligt de grundlæggende principper for politiets indgreb og magtudøvelse over for borgerne, er mere udførligt reguleret ved lov.

Klare lovregler på området vil efter Justitsministeriets opfattelse styrke borgernes retssikkerhed samtidig med, at politiet vil have et klart retligt grundlag at arbejde ud fra i de situationer, hvor politiets varetagelse af de pålagte opgaver gør det nødvendigt at foretage indgreb over for borgerne, eventuelt under anvendelse af magt.

Justitsministeriet kan således tiltræde Politikkommissionens forslag om at samle de grundlæggende regler for politiets virksomhed i en lov om politiets virksomhed.

3. *Politiets formål og virke*

3.1. *Gældende ret*

Der findes ikke i dag en generel lovbestemmelse om politiets formål og virke.

Politiets formål og virke må navnlig udledes af retsplejelovens § 108, som beskriver de centrale opgaver for politiet – opretholdelse af sikkerhed, fred og orden, overholdelse af love og vedtægter samt forhindring, efterforskning og forfølgning af forbrydelser – jf. pkt. 4.1. nedenfor.

I Rigspolitechefens publikation "Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi" (januar 1998) er der med udgangspunkt i retsplejelovens § 108 om politiets opgaver en beskrivelse af de overordnede mål for politiets arbejde. Det fremgår bl.a. heraf, at politiet skal være trygheds- og sikkerhedsskabende og synligt. Politiet skal ved en aktiv forebyggende indsats i samarbejde med lokalsamfundet forhindre, at konflikter, uro og kriminalitet opstår. Politiet skal effektivt efterforske og forfølge begået kriminalitet. Politiet skal ved tilsyns- og kontrolvirksomhed sikre overholdelse af gældende regler og forhindre, at ulykker sker. Politiets administrations- og forvaltningsvirksomhed skal være effektiv og af høj kvalitet. Det anføres endelig, at grundlaget for politiets arbejde er respekten for borgernes retssikkerhed.

I forbindelse med de politiske forhandlinger, som fastlægger politiets bevillingsmæssige forhold, opstilles normalt en række konkrete resultatmål for politiets virksomhed.

Endelig har lovgivningsinitiativer på særlige områder, f.eks. skærpelse af indsatsen mod vold, betydning